

Jsem menšinový společník společnosti s ručením omezeným, kde druhý, většinový společník a zároveň i jediný jednatel společnosti náhle zemřel. Co se teď bude dít se společností? Kdo bude za společnost podepisovat?

JAN Č., Brno

Ve vaší situaci je třeba odlišit dvě základní roviny. Zaprvé smrt jednatele a zadruhé smrt většinového společníka. Oba případy mají své specifické, zákonem upravené řešení.

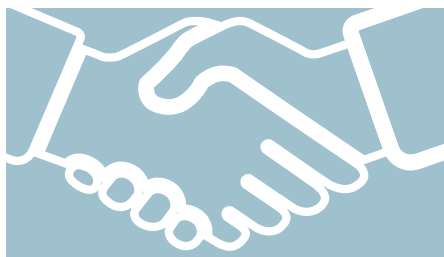
Smrt jednatele

Nejaktuálnější problém vaší společnosti je skutečnost, že není schopna právně jednat vůči třetím osobám. Funkce jediného jednatele zanikla smrtí a nový být zvolen nemůže, protože valná hromada není usnášeníschopná (usnášeníschopnost je dle zákona vázána na přítomnost alespoň poloviny všech hlasů).

Situace však není bezvýchodná a její řešení zákonodárce přenáší na soud. Soud musí na návrh osoby, která na tom má právní zájem, zvolit dočasně nového jednatele (dočasnost je v tomto případě dána dobou, než bude možné zvolit jednatele řádně, tedy než bude valná hromada usnášeníschopná). Jako menšinový společník společnosti bez jednatele prokážete soudu svůj právní zájem na jmenování jednatele velmi snadno. Dalšími osobami, které mohou mít právní zájem na jmenování jednatele, jsou například věřitelé společnosti, členové dozorčí rady atd. Věcně a místně příslušným soudem pro podání tohoto návrhu je krajský soud, v jehož obvodu má společnost sídlo. Navrhovaný jednatel musí se svým jmenováním samozřejmě souhlasit. Nic nebrání tomu, abyste navrhl jako jednatele sám sebe.

Smrt (většinového) společníka

Předně je třeba říci, že je společníkům ponecháno na jejich libovůli, zda podíl bude možné dědit, anebo nikoli. Společníci tak mohou rozhodovat o tom, kdo další bude utvářet vlastnickou strukturu společnosti, a podílet se tak na jejím dalším životě. Dědění je ze zákona dovoleno, ale ve společenské smlouvě jej lze buď zakázat, anebo omezit (například souhlasem valné hromady).

Je-li dědění přípustné, pak podíl spadá do dědictví po zemřelém společníkovi (zůstaviteli) a nárok na něj mají zůstavitelovi dědicové. Dědicové se však stávají společníky s možností plně uplatnit svá společnická práva a povinnosti teprve okamžikem nabytí právní moci usnesení o rozdělení pozůstalosti, což může v některých případech trvat i několik měsíců či let. V tomto období by valná hromada nebyla usnášeníschopná, což samozřejmě opět povede k zásadním komplikacím.

Neurčí-li zůstavitel ještě za svého života pro případ své smrti správce pozůstalosti anebo vykonavatele závěti, je třeba, aby našli model správy podílu, respektive určili osobu, která bude podíl po dobu řízení o pozůstalosti spravovat, zůstavitelovi dědicové. Pokud k takové dohodě nedojde, je sama společnost (případně i dědicové) oprávněna obrátit se na soud s návrhem na ustanovení správce podílu. Příslušným soudem je pro změnu soud, který projednává pozůstalost. Obsahem této správy podílu je činit vše, co je nutné k zachování spravovaného majetku. Nespadá sem tedy (není-li domluveno jinak) jednání, které povede např. k rozmnožení majetku či zhodnocování podílu.

V této souvislosti je třeba upozornit na to, že se dědicové mohou vymanit z účasti na společnosti, přestože je dědění povolené. První možnost nabízí samotné dědické právo, a to formou odmítnutí dědictví anebo vzdání

se dědictví ve prospěch jiného dědice (to se ale vztahuje na celou pozůstalost, nikoli pouze na předmětný podíl). Druhá možnost je specifická u s. r. o. – není-li možné spravedlivě požadovat po dědicovi účast na společnosti, může sám do tří měsíců po právní moci usnesení požádat soud o zrušení jeho účasti. Jen soud pak posoudí oprávněnost takového návrhu.

Pokud se podíl nedědí proto, že je to vyloučeno, že to neschválila valná hromada, případně proto, že dědic účast na společnosti podle předchozího odstavce nezískal, stává se z předmětného podílu tzv. uvolněný podíl. Podíl na s. r. o. nikdy nenabude jako tzv. odúmrtí stát. S tímto uvolněným podílem musí společnost podle zákonem stanovených pravidel naložit – prodat jej. Částka, kterou za něj společnost utrhá, pak případně jako vypořádací podíl do dědictví po zemřelém společníkovi anebo dědicovi, jehož účast byla zrušena.

Zásah do fungování společnosti v podobě smrti člena orgánu může společnost paralyzovat. Jak bylo stanoveno výše, zákon a společenská smlouva však řešení poskytují, avšak jeho předpokladem je ingerence orgánů veřejné správy (soud, notář), což představuje časovou prodlevu. Doporučujeme proto začít jednat co nejdříve tak, aby nepřízeň osudu postihla vaše podnikání co nejméně. Obecně však doporučujeme myslet na možnost vzniku takové situace a preventivně se na ni připravit například tím, že bude ustanoven prokurista, udělena ve strategických věcech plná moc tak, aby společnost mohla zastupovat jiná osoba, že daný společník pro případ své smrti povolá správce pozůstalosti anebo vykonavatele závěti. ■

MGR. MARKÉTA NEŠETŘILOVÁ,
advokátka spolupracující s advokátní kanceláří
bpv Braun Partners s.r.o.